

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 5. tripartita, continet responsum Christi ad legationem factum, pars prima. Secunda continet laudes Joannis à Christo decantatas. Tertia agit de arundinibus vento agitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Messias
olim mit-
tendus
nunc mis-
sus dicitur.

verbis; Tu es qui venturus es? Quasi dicat: Tu ne es is de quo Propheta asserit, quod veniens veniet? Tu ne es ille, cuius missionem antiquitus promissam omnes gentes expectant, de quo Jacob moriens, dixit: Expectabo salutare tuum Domine? Tu ne ille qui est expectatio, & desiderium celsorum aeternorum?

Cor. 16.

At sicut olim nomen eius fuit; Qui venturus est, Qui mittendus est, sic modo eius nomen est, Missus; eius nomen est, Qui venit. Hinc pueri, Dei spiritu impulsi, ei acclamabant: Bene dicitur qui veni in nomine Domini: Qui non amat Dominum Iesum, sit anathema Maranatha. Quid est Maranatha? Hoc est, Dominus venit. Quasi dicat: Si olim ab antiquis ita amabatur, ita desiderabatur venturus, maledictus sit qui eum non amat postquam venit, & tantum amorem veniendo & se exhibendo nobis exhibuit. Cantemus igitur canticum novum & iucundum, exultemus benedicentes, gloriamque ac honorem afferentes ei; Quia venit, & vasum sicut salutare suum. Jam dicamus illi: vere agnoscimus Domine, quod tu sis ille qui olim venturus dicebatur, qui mittendus, qui desideratus, & expectatus totis, & ardentissimis sanctorum desideriis. Jam venisti in plenitudine temporis, visibilis factus, qui antea invisibilis; factus ex muliere sine patre, qui eras genitus ex patre sine matre, factus in tempore, qui ante omnia eras temporis; perierat, factus in similitudinem carnis peccati, sine peccato Homo Deus, ut homo peccati reus deterrito peccato fieret Deus. Sed qui semel venisti ut Redemptor visibilis pertransiens, & beneficiens omnibus adhuc quotidie venis invisibiliter ut Sanctificator, & mentibus nostris illaboris, nec pertransisti nisi voluerimus, & ingrati fuerimus, sed permanens in nobis omni benedictione celesti nos adimplens, & caritatem nostram tergens, lepram fugans, nutantia vestigia reformans, aures cordis aperiens, mortem eliminans, vitam donans, & abundanter quidem donans, spiritum adoptionis infundens, in quo clamamus, Abba Pater. Abba Pater. Sed tu ille es, qui ad Patres & ad Joannem descendisti in limbo, carcerem effregisti, & eduxisti vincitorem de lacu, in quo non erat aqua in sanguine testamenti. Denique tu ille es, qui venturus es, de quo alter Joannes in sua Apoc. Gratia vobis, & pax ab eo qui est, qui erat, & qui venturus est. Tu es ille quem expectamus Judicem, Remuneratorem, Salvatorem in testamento apostolo tuo: Salvatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae conformatum corpori claritatis suae. Fac igitur, ut sobrie, iuste, & pie vivamus in hoc saeculo, expectantes beatam spem & adventum tuum, adventum magni Dei, qui antea apparuit in carne humilis & parvus Deus. Fac ut sumus de servis succinctis & paratis, cum lucernis expectantibus te Dominum nostrum, & sic diligamus adventum tuum, ut cum dixeris. Etiam venio cito; possimus cum Apo-

stolo tuo confidenter respondere: Veni Domine Iesu.

EADEM DOMINICA.

LECT. 5.

Euntes renuntiate Iohanni, caeci vident, claudi ambulans, &c.

Hic legationi & interrogationi respondet Christus, non tam verbis, quam factis & operibus, in ipsa enim hora coram eis multos curavit a languoribus, & plagis, & spiritibus malis, & caecis multis donavit visum, & tunc dicit eis: Euntes renuntiate Iohanni, caeci vident, claudi ambulans, &c. Nempe hoc familiare fuit Christo factis potius respondere, quam verbis. Sic cum multis verbis a Judaeis interrogaretur, adducta muliere adultera, digito scribebat, in terra: Quis sine peccato est, primus enim lapidem mittat, & hoc facto eos confundit. Sic etiam interrogatus de solvendo Caesaris Centu, petit sibi ostendi numisma, quo exhibitio iterum eos confundit. Imo & a matre interrogatus pro vino deficiente in nuptijs, cum paucis verbis severè visus esset respondisse, respondit plenius facto ipso, implere iubens biduas aqua. Similiter hic respondit quaestionem miracula operando, opera mira exhibendo, de quibus sibi dixerat: Opera qua ego facio in nomine Patris mei, haec testimonium perhibent de me; quibus verbis insinuat se sufficienter ipso factis respondisse quaestioni eorum importunae. Quaeque animam nostram tollit? si tu es Christus, sic nobis palam in operibus Iesu Iesu videtur, in operibus filij; Pater cornutus. Vidit Iesum, quia in Cana Galilaeae mysterium illud vidit, quod nemo posset, nisi Dominus mandati, elementa mundi convertere. Vidit Iesum, quando lego quia caeco lavavit oculos luto, & reddidit visum; ipse enim recognoscit qui de luto fecit hominem, & vivendi spiritum, & videndi lumen infudit. Vidit Iesum, quando peccata condonavit; Nemo potest peccata dimittere, nisi solus Deus.

Rom 8.

Zach 9.

Apoc. 1.

Philipp. 3.

Apoc. 16.

Pars I. De responsione Christi

S. Iohannis factio.

S. Luc. 6. Christi ex operibus ostendit se esse Messiam.

Iohann. 8.

Iohann. 23.

S. Ambrosii proemium in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

S. Ambrosii in Lucam.

etc. & spiritus Christi, Cur igitur immunditiam, ebrietatem, superbiam, inultitiam sceleris, Ex operibus tuis iudicaberis, & agnosceris, sicut agnitus est Christus ex operibus suis. De hac re vide quae plenius dixi in Horto Pastorum Lib. 2.

Sed queritur, quomodo miracula Christi sufficienter ejus probant divinitatem, quandoquidem multi Sanctorum familia etiam miracula ediderint, tum in veteri, tum in novo testamento? Elias & Eliseus mortuos suscitaverunt, lepram curaverunt, & alia multa ediderunt, olim miracula. Item umbra sola Petri fanicantes conferebat, & sudaria ac femicinctia Apostolorum, ita ut videantur Apostoli majora Christo edidisse miracula.

Respondeo. 1. Miracula illa quae à Christo facta sunt, sufficienter ferebant testimonium de illo, quia haec tunc patravit coram Joannis discipulis, quae expressit Propheta de ipso prae-dixerant: *Ecco venit Dominus, et operetur in vobis, et signabit vos. Tunc aperientur oculi caecorum. Et aures surdorum patebunt, et saliet sicut cervus claudus, et aperit os eius lingua mutorum, etc. Spiritus Domini super me, et angelicus, et pauperum miracula. Huius misit me etc.* Ut ergo ostenderet Christus haec iam impleris, sic, mox coram illis multos curat à languoribus, & plagis, multos caecis visum reddit, ut miraculorum magnitudine & multitudine venisse iam Deum illum Salvatorem ostendat. Haec enim erant signa missionis suae, sanctitatis & potentiae, dignitatis & auctoritatis, de quibus, *Et tunc Pater signavit, sive sigillavit, sigillis notavit, & in mundum misit. Quasi dicat: Ne quis ambigat de ejus a Patre missione, habet patentes sigillatas sigillo regio Aeterni regis & patris. Ac primum sigillum, sive prima nota hujus sigilli est; Caeci vident, alterum sigillum, Mortui resurgunt, alterum, Claudii ambulanti etc.* Multiplex ergo sigillum tale non potest non fidem facere, quandoquidem spectatiter iam praedictum erat, quod talibus lateris & sigillis cum Pater praemuneret, ut miraculis sibi conciliaret auctoritatem, auctoritate mereretur fidem, fide attraheret multitudinem.

Reip. 2. Etiam antiquos Prophetas miracula edidisse, sed nec tanta, nec tam multiplici generis, nec tali modo & potestate: ex modo igitur quo operabatur cum auctoritate & majestate, patebat ejus divinitas; quia potestate propria haec edebat miracula, alia aliena. Erat ipse Sol carnis nube reclusus, sed miracula potestatis velut radii hujus Solis illum prodebat, & nubem illam penetrabant; ac illustrabant omnes qui nolebant se abscondere à calore & lumine ejus: *Si opera non fecissem in eis, quae nullus alius seculi peccatum non haberent, inquit ipse. Atque ut ostenderet se docere & operari, non ut alii soliti sunt, Propheta, sed tanquam qui habeat potestatem, in suis miraculis quodam imperio utebatur. Leproso dicit: Volo mundare. Mortuo loquitur: Adolescens, tibi dico, surge. Item, adolefcentulae: Thabita cumi. Sic & Lazaro imperat: Lazare, veni foras, ut ostendat quomodo aliena*

virtute olim à viris sanctis miracula fiebant, dicit: *Si Tobias lumen recepit, hoc fuit Angelus, non hominis medicina. Si Elias mortuum suscitavit, ipse rogavit: Obsecro Domine, ut revertatur anima pueri in viscera ejus. Si Eliseus leprosum mundavit, valuit signa mysterii, non auctoritas praecipi. Quod vero spectat ad Apostolos & Martyres, qui majora videntur patravisse miracula (cum vel sola eorum umbra sanitates conferret, quod de Petro legitimus, de Christo non legitimus) apte respondet S. Augustinus. *Majora videntur fecisse Apostoli quam Dominus. Sed unde sit, ut plus valeant sacramenta, quam radix: Ad vocem Domini surrexerunt mortui; ad umbram transeunt Petri, si surrexerit mortuus, majus hoc videtur, quam illud. Sed Christus facere sine Petro poterat, Petrus nisi in Christo non poterat. Quod & petrus agnovit, & omnes agnoscere voluit, in sanitate reddita claudo ad portam speciosam templi, dum dicit: Viri Israelitae, quid admiramini, aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut potestate hunc ferimus ambulare? Deus Patrum nostrorum glorificavit filium suum Jesum etc.**

Neque solum Petrus, aut Apostoli, & fideles Christum subsecuentes, in virtute Christi miracula patravunt, sed & Prophetae ipsum praecedentes. Sic Moyses per virgam tantam portenta edidit, & per serpenteum reneum tot sanitates reddidit, virga illa symbolum erat crucis Christi, per quam tot erant prodigia edenda futuris saeculis. Sic & serpens symbolum erat Crucifixi, ex cujus virtute omnis sanitas promanabat. Et quidem virga Moysis in serpentea & colubrum versa est, quia crucem fugere debebant Judaei & impij, ac exhorrescere ut supplicium hominum malefactorum & serpentinorum: At qui eam postmodum apprehensuri erant per fidem, *Virgam Dei*, id est, virtutem & sapientiam rant agniti, qua dominari debebat Christus in medio inimicorum, variis per eam conversionibus & prodigijs, juxta Psal. *Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion: Dominare in medio inimicorum tuorum.*

Similiter dic de Elia & Eliseo. Hic virtute Pallii Eliae multa patravit mira, non tam quia Eliae pallium erat, quam quia virtutem veri Eliae & pallii ejus representabat, hoc est, virtutem Christi, & corporis per eum assumpti; quo contexit divinitatem suam. Unde Eliseus demisso celitus ad se pallio dum nihil dicens, sed pallio lolum tangens aquas Jordanis conatur eas dividere, ut sicco pede pertranseat, nihil efficit pallii virtus, vel per illud aquarum percussio, mox vero quando clamat: *Vbi est Deus Eliae, etiam hunc?* dum sic percussit aquas, subito dedit Jordanis transitum. Nempe Christus erat Deus Eliae, cujus virtute pallium operabatur. Hujus iterum simile licet attendere in resuscitatione pueri Sunamitidis, ubi nihil profecit famulus, vel baculus per Eliseum missus: idem necesse fuit, ut ipse veniens os suum ori pueri apponeret, manus manibus, pedes pedibus; sicque

Rational. Evang.

K

ipi.

Psal. 103.

Ad. 3.

Exod. 7.

Psal. 109.

4. Reg. 2.

4. Reg. 4.

spiritus in praecordia est reversus. Quae omnia indicabant nec legem, nec Prophetas quicquam virtutis habere, nisi in virtute illius veri Elisei, qui se nostrae naturae debebat admetiri, & illam assumere. Hic est Christus, qui hodie nuntiari jubet Joanni. *Caeci vident, mortui resurgunt &c.* Quod quidem non solum intelligi potest de caecitate aut morte corporali, sed & de spirituali: quia Domino praedicante, qui caeci erant corde, & in tenebris ignorantiae, lumen receperunt veritatis: qui surdi, receperunt aures audiendi verbum Dei: qui claudi in via Domini, receperunt gressum rectae operationis: qui lepra peccati infecti, mundati sunt per gratiam: qui mortui peccato, ceperunt vivere Deo. Haec omnia praestare, etiam proprium munus erat Christi & Messiae. Sed de hac re sequenti Lectione dicemus fuitus.

Ex. 3. Miracula in Christi sunt testis mentis divinitus in eius.

Respondeo tertio, Christum haec miracula praestare ad hunc finem, ut suam probaret missionem & divinitatem: Deus autem nunquam permittit fieri miracula ad finem falsum. Hinc nunquam haereticis miracula ulla vera edere potuerunt, ad falsae suae doctrinae confirmationem. Quod si aliqua facta edere conati sunt, fraudem & impossitum detexit Deus, ne in errorem pii inducerentur; quod etiam faceret tempore Antichristi, qui ut se Christum mentatur, det prodigiis fallacia & mendacia similia illis quae factum Christum Prophetae praedixerunt, vel fecisse Evangelistae nararunt; sed fallacia eius mox patecet, & in confusionem ejus redundabit, confirmatis in vera fide electis.

Exod. 7. Magi mira non fecerunt in V. T.

Sic Magi olim mira, sed non vera miracula, demonis potestate pararunt; quod quidem ad eorum confusionem paruit. Nam mutabant quidem virgas in serpentes, sed virga Moysis virgas illorum devoravit. Mutabant aquam in sanguinem, sed sanguinem in priorem naturam reducere non poterant; producebant ranas, sed ranarum incommodum auferre non poterant, ut fecit Moyses, ideo augebant plagam. Ranas poterant producere, parvos cimices non poterant: ideo cogeabantur impotentiam suam agnoscere, & dicere, *Dignus Deus est hic.*

Exod. 8.

Sic & Simon Magus dum in caelum ascendere nititur, se mentiens Christum & Filium Dei, a S. Petro orante, & fraudem magicam detegente, e sublimi aere praecipitatus est & collisus; *ita ut qui paulo ante volare tentaverat, subridens ambulat non possit. Et quos per nos assumptas, plantas amittat, ut loquitur S. Maximus hom. 5. de SS. Petro & Paulo.* Idem continget Antichristo, dum in monte Oliveti ascendere volet ad Patrem, ut se probet Christum: spiritus enim oris Domini interficietur, ut loquitur Apostolus.

Haereticis miracula adere non possunt.

Sic tempore Henerici Regis Wandalorum Cyrola Episcopus Arianus, cum quodam suae sectae convenerat pretio quinquaginta aureorum, ut se caecum simulans, ab ipso tanquam S. Episcopo, precibus obnixis coram multitudine peteret sanitate & lumen. Ille iussa complens, & in platea sedens, stante Cyrola cum aliis Episcopis Catholicis,

inclamabat. *Audi me, Beatissime Cyrola, Sancte Sacrosacerdos Dei, respice caecitatem meam, experiar à te, Turon. quod alii caeci meruerunt, quod leprosi experii sunt, quod mortui perseverant; adjuvo te per virtutem Franc. 3. quam habes, ut desideratam lucem restituas.* Mox vero Episcopus ille haereticus elatus superbia; accedens imposuit manum super oculos ejus, & dixit: *Secundum fidem nostram, qua recte Deum credimus, aperiantur oculi tui.* Ar quia fideus caecus corpore, mente vero caecatus erat per cupiditatem pecuniae, injuriisque divinae virtuti & veritatis mox ut in tantum nefas erupit, gravissimo oculorum dolore & caecitate corporali à Deo percussus est, ita ut clamare cogereetur: *Pa mihi misera, quia seductus sum ab inimico legis divinae, & a mihi quia propter pecuniam, Deum irridere volui, ut hoc facinus perpetrarem.* Accipe aurum tuum, & in nomine Dei, rade lumen meum, quod nolo perire: Postquam vero Christiani, ne despicerentur, sed velociter succurrere paraverunt. Tunc Episcopi Catholici ibi praesentes, misericordia moti, dixerunt ei: *Si credis, omnia sunt possibilia credenti.* Quibus ille: *Credo utique Deum Patrem Omnipotentem, credo Filium seipsum Christum aequalem Patri, credo Spiritum Sanctum Patri & Filio consubstantialem, & ceterum.* Quae haec, qua praefertur, non credit, idem quod ego hodie patior, patiator. Tunc Eugenius S. Episcopus crucis signum ejus imprimens oculis, fuditul dolorem & reddidit sanitatem. Turonensis li. 2. Hist. Franc. 3. & ex illo Baron. tom. 6. a 484.

Hic Bolsecus in vita Calvini, & Surius an. 1543. &c.

Similiter Calvinus cum quodam Petro Brulaco, Calvianilla inope, simulque cum uxore ejus convenerat, omne sublidium inopie eis promittens, si maritus morte simulans permitteret se suae carnis luteis convolvi, si & deinde uxore cum lacrymis accederet, obsecrans à servo Dei Calvino, in confirmatione fidei per eum reformatae, vinum suum vitae restitui. Iusta compleverunt vir & mulier, qua poterant dolosa subtilitate, secundum instructionem quam acceperant. Accedit igitur Calvinus multis velut exoratus precibus & lacrymis mulieris; & hominis apprehensa manu, in nomine Dei & Filii ejus Jesu Christi imperat, ut se erigeret, & Dei gratiam manifestam faceret. Bis & tertio eundem repetit sermone, voce etiam altius elevata. Quid accidit? Iusto Dei judicio mendacium detestantis, verereperit mortuus, qui morbum simulabat & mortem. Uxor agitat & commoveret, At friget, rigetque totus. Tum illa ululatus serio edere coepit, & in Calvinum ut impossitorem, sicarium, virique sui interemptorem exclamare, remque omnibus ordine quo gesta erat, exponere. Calvinus vero cum confusione se subducens, in vulgus sparit, illam praemittere ob mariti obitum in delirium incidisse, ideoque excusandum; ac deinde cum ea conventu est, ut urbe Genevensi excederet. Unde se recepit Ostuni, ex quo loco prius Geneva advenerat. Haec refert Hieronymus Bolsecus Medicus Lugdun. in vita Calvini c. 13. & Surius in Chron. an. 1544. & alii. Ex his satis manifestum est, qualia miracula no-

Haereticorum mi-
racula.

ari Haereticis valeant edere, nempe adversa planè
his quæ Christum in signum missionis suæ à Patre
patrassè in hoc Evangelio legimus. Ab illis enim vi-
dentes excæcatur, audientibus aures obstruuntur,
mundati lepra inciduntur, recta incedentes claudi
efficiuntur, viventes morti traduntur: Quod qui-
dam corporaliter quandoque factum erga aliquos
jam ostendimus; sed spiritualiter semper fieri in a-
nimis eorum, quos erroribus suis seducunt, perno-
tum est. Cum enim eos inescant prædicatione li-
bertatis, Monachis & Monialibus conjugia & vo-
luntatem carnis licitam asserentes, austeritatem, o-
bedientiam, cilia, paupertatem distuladentes, fidè
solum sine operibus sine poenitentia ad salutem
sufficere affirmantes; quid aliud agunt, quam oculis
tenebras offunderè, iuro aures cordis obturare,
foeculentia doctrinæ lepra plebem aspergere, rectos
gressus impedire, & ad mortem ducere, ad vitam
æternam creatos? O novi Prophetæ novi Apo-
stoli, novæ Columna Templi, novi Reformatores
Ecclesiæ, hæc sunt signa missionis vestræ, signa
Patris vestri Satanae, litteræ patentes auctoritatis
vobis commisso ad reformationem fidè & Eccle-
siæ, prædicationi libertatis, permissio omnis carnalis
voluptatis. Inter Venerem & Bacchum, inter bra-
chia Monialis impuræ mulieris suæ illuminatus est
primus Prophetæ vestri Lutherus, ibi didicit novâ
viam cuncti ad cælum quâ vos calcatis, hæc via (sic
cur Epicurus ad voluptatis populare nomen) sibi
non paucos discipulos attraxit. Aut forte, Calvini
vestri, novi pastoris & Reformatoris, litteræ & si-
gilla ejus missionem probantia, sunt signata illa
quibus Novioduni ob Sodomiticam & præpostè-
ram libidinem in humeris notatus fuit ferro can-
dente, quo sigillo & caractere insignitus, è Gallia
Genèvam profugit, postmodum novum Evange-
lium annunciaturus.

Th. Bos.
l. 7 de
fig. 2. clef.
ex Bos.
seco alii.
Pauperi-
bus potius
quam di-
vitiis
evangelii
zantem.
Isaia 61.

Sed ad alteram partem responsionis Christi per-
go. Cum enim dixisset Christus: *Cæci vident, claudi
ambulant, leprosi mundantur, mortui resurgunt*, in-
super addit: *Pauperes evangelizantur*. Et beatus est
qui non fuerit scandalizatus in me. Hoc scilicet u-
trumque erat prædictum per Isaiam de eo. Nam
ubi nostra lectio habet: *Ad annuncian- dum man-
ue-
co misit me*; Legunt Interpretes LXX. *Ad evange-
lizandum pauperibus misit me*. Item dicitur futurus
Christus non credentibus *Petra scandalizabit & lapis of-
fensionis*. Quid verò est pauperes evangelizari, nisi
illos lætissimum Evangelii nuntium audire, recipere,
& viva fide credere? At cur id de pauperibus
specialiter dicitur? Quia nuntius his primò annun-
ciat Christus regnum cælorum, pauperes elegit, ut
mundi vanitatem everteret, quibus cum evangeli-
zasset, ipsi quoque aliis Evangelii lucem commu-
nicarent. Non multos nobiles, non multos potentes, sed
infirmos mundi elegit, ut confundat fortia, convertit
oratores per piscatores, non piscatores per orato-
res. Ideo etiam in Nativitate Christi Angeli gau-
dium illud ante omnes pauperibus Pastoribus e-

Isaia 8.

1. Cor. 1.

angelizant, non Augusto, non Herodi, non Cyri-
no Præsidi. Quapropter hæc est differentia cælestis
& mundani regni. In mundano regno si quæ nova
contingunt, prius Regibus & Proceribus, Nobili-
busque nuntiantur, ac per illos in plebis aures de-
rivantur. Sed cælestis regni bona nuntia & dona
prius pauperes participant, ac deinde divites, no-
biles, potentes per eos illorum fiunt participes. In
figura hujus rei Jonas Propheta tyrum gens Sal-
vatoris in Ninivem missus, primo concionari coe-
pit pauperibus & plebi, ac deinde. *Pervenit verbum
ad Regem*. Sic & per quatuor leprosus nuntiatur
est, castra Assyriorum plena esse divitiis, Unde di-
cuntur hi: *Hæc dies boni memini est, nuncio meus in aula
Regis*. Nec mirum videri debet, si primò pauperi-
bus potius quam divitibus sacrum Evangelium
nuntiarì vult Deus. De hac re vide quæ fuse tracta-
vi in Virga Aaoniis, Tract. 4. Lect. 3. Hi enim me-
lius dispositi sunt ut illuminentur & convertantur,
Divitiis enim & nobilitate superbia est annexa; Tu-
mor autem mentis obstaculum est veritatis Divi-
tium etiam corda plena sunt sollicitudine sæculi,
quæ suffocat verbum Dei. Denique divites quia
pleni sunt donis & solatiis sæculi, parvipendunt
dona & consolationes cæli harum in expertes.

Divites
ad Ver-
bum Dei
suscepian-
dum in-
dispositi.

Propterea etiam Christus addidit: *Beatus qui non
fuerit scandalizatus in me* nam divites offendunt
quodammodo ejus paupertate nec illam vol-
lunt amplecti, nobiles ejus humilitate, molles &
torpidi ejus austeritate, luxuriosi & carnales ejus
jejunii, poenitentia se sobrietate; denique Judæi &
Gentiles scandalizantur ejus cruce & morte. *Pre-
dicavit enim Jesum crucifixum, Isaias quidam scanda-
lizatum Genesibus autem stultitiam*. Nempe quia Chri-
stus non exhibebat regiam majestatem & poten-
tiam ut expectabant Judæi, sed humilitatè & pau-
peratè, ideo eum noluit agnosceret: ejus humili-
tatio & passio lapis est in quem impingunt, petra
scandali quæ leduntur. Lapis qui humi jacet, solet
ledere, si impingas; lapis verò qui in sublimi est,
non solet pedem ledere. Si in sublimi dignitate &
pompa venisset Christus, non offenderentur Ju-
dæi, non impingerent, at quia velut humi jacens re-
peritur, dum humilitatè nimiam exhibuit in nativi-
tate, in vita, in morte, multi offenderent ad hunc
lapidem abierunt retrorsum, & ceciderunt; dū non
crediderunt lapidem illum debere erigi in caput
anguli, ad utrumque partem conjungendum ex
Judæis & Gentilibus, ex hominibus & Angelis. Hæc
est ergo ratio, cur Christus dicat: *Beatus qui non
fuerit scandalizatus in me*; tum propter discipulos
Joannis, qui nolabant tunc credere Messiam, sed
quodam emulatione in eum ferebantur; tum pro-
pter alios Judæos, qui licet ex operibus miraculosis
Prophetarum oraculo prædictis debebant eum ag-
noscere, scandalū tamen erat passum in ejus mor-
te, nolentes ut Deum agnosceret Jesum Crucifixum.

1. Cor. 1.
Scanda-
lum lu-
daorum
in Chri-
sto unde

Et tamè mirū est, cur scandalizata fuerit in Cru-
cifixio Israelitica gens, quæ cum percuteretur à peni-

Num. 21.

pentibus ignitis in deserto, habuerat pro signo san-
nitatis serpentem æneum; & nemo tunc scandali-
zatur, cum iubetur illum apicere pro sanitate. Nil-
quid mundana sapientia etiam tunc poterat cogi-
tare, quale est remedium istud, à venenata bestia li-
gno fixa sperare salutem: Neipso tamen hoc dixit,
nemo in hoc signo scandalizatus est. At quando
Filius Dei, Filius hominis, pro illis fieri dignatus
est, proponitur illis in ligno exaltatus, ut in illum a-
spicientes salutem obtineant, iam eis scandalum in-
generatur. Non horrent serpentem colere pro sani-
tate corporum, horrent Jesum Crucifixum colere
pro salute animarum. *O impietatem Iudeorum quo-
nam serpentem adorant, Christum averfantur! O te-
mulentiam ipsorum quam propter serpentem cru-
cem colunt! O Christum Crucifixum non adorant!*

*S. Ephr.
de penit.*

Sed non solum Iudeis, verum etiam futuris hæ-
reticis futurus erat Christus lapis offensivus & pe-
tra scandali; dum quidam ex eis in ejus divinitate
impingunt, ut Ariani; alii in ejus humanitatem &
carnis veritatem, ut Manichæi; alii in Sacramento-
rum ejus veritatem, ut Lutherani & Calvinistæ. Pro-
pter hoc igitur etiam illud dictum est: *Beatus qui
non fuerit scandalizatus in me.* Item & illud, à Si-
mone prophete, propter illos pronuntiatum
est: *Fris in vinum mulierum & in signum cui con-
tradicitur.* Beatus ergo qui in eum non impingit,
vel per infidelitatem, vel per hæresim, aut vacillan-
tem fidem; sed firmet eum colit, illi credit

Luc. 2.

*Pars II
De laude
S. Joanni
à Christo
data.*

Liqui ob legationem à Joanne factam in su-
spicionem venire poterant alicujus in ipso in-
confiantie, quasi vacillaret in testimonio antea
Christo exhibitio: est enim popularis turba procli-
vis ad suspensionem & judicium temerarium. Ideo
suscepit Christus Joannem patrem suum, & per am-
plius illius des omne inimicam pravam suspicio-
nem, hac ratione etiam nos iustitens, cum vel judi-
cium temerarium, vel detractio, aut sinistra opinio
oriri potest in præjudicium proximi, nos teneri e-
jus famam, quoad possumus, fieri. Sed eheu, quam
sæpe accidit, ut sicut diabolus ludit in ore detrac-
toris facta aliena sinistra interpretantis, sic etiam
ludit in aure audientis, cum aviditate audiendo al-
terum ad detrahendum allicientis? In hoc quoque
instructio à Christo datur nobis, cum laudat Joan-
nem post discipulum discipulorum, non coram illo,
nec coram illis. Noluit enim agere sicut quidam
blanditores, qui in facie laudant hominem, aut cor-
am domesticis & amicis qui cuncta referent. In-
spiciens gaudet laudari in facie, sapiens cum laudatur
in facie, flagellatur in corde. Procul igitur adulator-
es à nobis, procul & hominum laudes, quæ ut plu-
rimum sunt fallaces. Solus ille factus, qui à Domino
laudari meruerit & commendari. *Non prohibeo glo-
riam appetere, sed illa volo ambiatur quæ vera est, quæ
2. ho. 2. in ex Deo est, cujus laus non ex hominibus, sed ex Deo
Ep. ad Th. est. Vnum intencimus, ad id nostra solam dirigatur
intencio quo scilicet pacto Dei mereamur ore laudari
si hoc intencio in spectatorem, humana semper omnia ni-
hil estimabimus.*

*S. Chry-
2. ho. 2. in
Ep. ad Th.*

Quid nempe jurat ab hominibus laudari, si à
Deo contemnimur? Quam multi laudantur in ter-
ris, quorum animæ æternum cruciantur in flammis?
Sed quid etiam obest, si ab hominibus contemna-
mur & viruperemur, à Deo verò laudemur? Job in
stercoris domicilio, cum regestate & morbo confli-
ctans, à servis derisus, ab amicis improbat, uxori
& omnibus horrore factus, in hoc valuit felicitate
ponere omnia mala superentem, quod à Do-
mino collaudetur. Spectaculum utique factus est
Deo & Angelis. Satanæ & hominibus: *Numquid
considerasti servitium meum Job, quod non sit ei similis,
simplex est & rectus; timens Deum & recedens à malo,
& ad hoc retinens innocentiam?* Sic loquitur Domi-
nus ad Satan. Hunc quoque postmodum commen-
dat coram amicis. Sic quid obfunt vincula & carceres
Joanni? quid proflant purpura & adulterationes
Herodis? quandoquidem Joannes in vinculis à Do-
mino probatur, Herodes in deliciis ab eodem re-
probatur?

*La us-
minum
eransio-
ria. Dei
aerna.*

Job. 2.

Sed & propter hoc factiles dicimus eos, quos
Christus laudavit, quia cum hominum laus sit tra-
nsitoria, & mutatio obnoxia, laus illa quam erga
aliquos de promptu legitur, æternitati fuit con-
secrata, in æternitate permanens. Fuit enim illa æ-
ternæ prædestinationis & beatitudinis symbolum
quoddam, & initium. Sic laudans Petrus, ait: *Be-
atus et Simon Bar-yona, quis erat & jagu non re-
velavit tibi sed Pater meus qui in celo est.* Beatus
utique iam erat Petrus fide & spere, postmodum
beatus futurus & specie. Sic laudat Centurio: *Multi
non vident tantam fidem in Israël;* & ut ostendat
laudem hanc ad æternitatem ducere, addit: *Multi
veniunt ab Orientibus & Occidentibus & recumbunt coram
Deo Abraham, sicut autem regni cælestium foras. Ubi
Centurioni æternæ electionis sue signum dedit.
Sic laudat Nathanael: Ecce verus Israëlita, in
quo dolus non est.* Promittitque ei visionem Ange-
lorum descendentium & ascendentium super Filium
hominis. Quam visionem & in hac vita vidit ere-
dendus est, magis autem in æternitate, quando perfe-
ctè Israëlita futurus erat, hoc est, *videns Deum, vi-
dens Filium Dei & Filium hominis, quem adorant
Angeli, ad ejus nutum ascendunt & descendunt ad
ministerium peragendum sibi à Filio hominis in
salutem filiorum hominum designatum.* Sic & in
facis Historis legitur Christum laudasse S. Tho-
mam coram Crucifixæ imagine orantem, & dixisse:
*Bene scripsisti de me, Thoma, quam ergo mercedem
accipies? Cui ille? Non aliam, Domine, nisi te. Quæ
quidem laus non erat transitoria, sed signum erat
appropinquantis coronæ.*

Math. 16.

Math. 8.

Joan. 1.

Interim quocumque laudaverit Christus, æ-
minem invenimus tot ab ipso encomis sublima-
tum ac Joannem. de quo plenè sermonem ad tur-
bas facit. Quod Christus præcurem suum etiã & Chry-
sostomum, hac in vita commendans, non patitur se vincti in lau-
dum retributione: *Joannes, inquit, testificatus erat
de Christo: Ecce Agnus Dei, sed amplius recepit à
Christo.*

*Hom. 27.
in Matt.*

Christo quam praesitit, Iohannes Christo humanam contulit laudem. Christus Iohanni divinam contulit gloriam. Nam ille ipsum Agnum ostendit: ille autem ipsum Angelum predicavit. Iste minus laudavit in Christo, quam quod erat, quia non solum peccata abstulit, sed etiam vitam aeternam mundo donavit. Ille autem ipsum supra quam videbatur, erexit: ut qui homo erat, Angelus diceretur. Quod si in particulari laudes Iohannis a Christo expressas consideremus, invenimus eum a quatuor potissimum commendatum.

S. Iohannes a quatuor laudatur.

1. Primò à constantia, dum asseritur non esse arundo à vento agitata, hoc est, non esse inconstans & fragilis, medulla veritatis & sanctitatis vacuus; sed radicatus & fortis, qui audeat intrepidè Regi se opponere, peccantes arguere, tum Pharisæos, tum alios cum omni fortitudine & veritate, & geminata viperarum eos appellare. Est ergo arundo calamus vacuus, nullam habens virtutem, & ideo flante vento huc illuc impellitur. Si homo carnalis, in qua nulla est fidei medulla, nec virtus veritatis, qualiscumque tentatio subierit, inflectitur. Talis negatur esse Iohannes.

2. Secundo, ab asperitate vitæ, dum asseritur non esse de illis, qui mollibus vestiuntur, & terrenis Regibus servant, & ut in delicijs agant, eorum gratia aucupantur: sed esse militem & alicuius Regis æterni, & Praefectorem Regis Crucifixi, qui pro illo aspera pati non detrectat, tam in veste, quam in victu & modo vitæ, fastidiosis præsentis sæculi omnem molliem & delectationem.

De luxu vestium vide hoc Stapleton

3. Tertio, à dono Prophetiæ, dii asseritur esse Prophetæ & plus quam Prophetæ. Quia, ut dicit Gregorius in Evan. Prophetæ ministerium est ventura prædicere, non etiam demonstrare. Iohannes ergo plus quam Prophetæ est, qui eorum præcurrendo prophetaverat, etiam ostendendo demonstravit. Quia ad Prophetam privilegium etiam Baptista accessit præmissum, ut Dominum suum baptizaret.

S. Hier.

4. Quarto, ab officio & puritate, dum asseritur esse Angelus ante faciem Domini. Fuit enim Angelus, non substantia, sed munere, non natura, sed puritate vitæ. Et cum omnes alij Prophetæ transmissi sint ante faciem Christi, ipse sic missus est ante faciem eius, ut penè cum ipso veniret, illi utiq; proximus fuit quasi Angelus & specialis Nuncius eius, quasi à latere Legatus. Sed de laudibus Iohannis hæc satis hic; plura in eius Festo specialiter sunt pertractanda.

Pars III. De arundine, vento agitata.

Concludamus, & pro morali doctrina ad arundines vento agitata sermonem convertamus. O quanto sunt numero in omni statu & coaditione! Arundines non nascuntur nisi in locis humentibus & udolis iuxta flumina: At arundines, de quibus agimus, inveniuntur omnin loco, in aulis Principum, in tribunalibus Judicum, in foro civium, in domibus privatorum, in compitis platearum, in Ecclesijs Christianorum, in Claustris Religionum. Vis particularius exprimantur.

Primò, percurrere aulas & palatia quotibireperies, qui in omnem se ventum vertunt, sperantes pertingere ad honorum fastigia? Utrique aula mobilior aurâ, in qua multi adulatores, qui ut placeant hominibus, quocumque illis placuit, se meliant; sibi libido, ambitio, invidia; tanquam venti perflant, & multos huc illuc agitant; ibi speciosi multi exterius, sed intus inanes, speciosa verba dant & florida, sed veritatis inania, deceptionis plena. An non hi arundines sunt vacuæ & vento expositæ?

Secundo inspicere tribunalia Judicum, quot ibireperies, qui flestantur huc illuc muneribus divitum, & favore potentum, ut invertant vel pervertant iustitiam? O quot Judices, Advocati, Procuratores, Tabelliones, I estes, instar arundinum vento cupiditatis agitati, linguam, animum, calamus, in veritatis injuriam aliosum flestant, quam oporteat! O arundines infelices, iustitia & veritatis inanes, flammis æternis in escam danda!

Tertio, percurrere urbes plenas civium, compita platearum, fora & officinas mercatorum, vide quomodo lucrum & avaritia eos à Deo deflectit, dum in fraudes & mendacia flecitur, quomodo cupiditas illos huc illuc versat, quomodo eos adversa depriunt, prospera extollunt; quomodo ventus vanitatis fustulit, deorsum, dextrorsum, sinistrorsum, cum inconstantia & levitate eos rapit. Certè hæc considerans rectè dixeris, te non aliud in oppidis magnis cernere, quam Babylonem quandam in cuius multiplicibus fluminibus & ripis innumere exercebant arundines steriles; hoc est, innumere infructuosæ animæ omni vento raptæ; homines mundani & terreni, non habentes animum stabilem in æternis, sed in incerto & elubri ceterum temporalium omnem radicem, omnem speciem figentes. Quid verò hæc inanes arundines sine fructu boni operis expectare possunt, nisi ignem urentem, & post ventum vanitatis quo extollebantur, ventum & turbinem iræ Dei quo eradicentur.

Quarto, ingredi domos privatorum, quot vitia & passionis turbulenta ibi reperies inordinatios eos agitates? Invenies superbos, qui auram captant humanam, quos & adulatio mox extollit, vituperatio mox deprimat & frangit. Invenies invidos, quos odium & emulatio miris cogitationibus huc illuc exagitat. Invenies impatientes & iracundos, qui vel minimo verbo offensi, vel minima occasione exacerbati, in juramenta prorumpunt, diuis se devovent, passionis uæ turbine in acerba querque flestantur. Denique invenies luxuriosos, qui instar arundinum hærent in loco paludoso, in luxuria, concupiscentiæ improbae vento in varias ignominias & turbidines agnati. Atque hos omnes Peccati in pœnam peccati, quia arundines sunt, percussit pœna a homines agitatione conscientiar, ita ut de illis vegetatio eorum sit, quod de Ieroboam dicitur. Percussit Deo scientiam Ieroboam, sicut movit Ioset arundo in aqua. 3. Reg. 4. Percussit eos sicut Cain, qui invidia, ira, impatien-

K 3

tientia, velut arundo, agitata in fratrem, postmodum trepidatione interiori & exteriori mirè exaggitatur profugus & vagus.

5. Quinto, in templis Christianorum, instar arundinum funtilli, quos levitentatio flebit & immutat, qui ad pedes sacerdotum multa propofita faciunt emendationis: sed quod hodie refolvunt cras diffolvunt; levi aia emoci, a bono propofito reflitunt, & in priora peccata reincidunt, non attendentes monitum Sapientis: *Nonne vanities omniem quantum & non eis in manum vitam, esto firmus in veritate sensus tui.* Reperitur hic alij instar arundinum, quia hypocriti sunt infecti; exterius parent intus sine medulla sunt verè pietatis, à vanitate vento non immunes. O arundines inanes & instabiles! Similes etiam reperies in Claustris Religionum, qui animo vacillant inconstantes, respirant ad alia quæ reliquerunt, sæculi auram captant; & ad illam vertuntur, arundines planè leves sunt, quia nulla firma radice in Deo, vel Religione assumpti intant.

6. Postremo, illi maxime inter arundines vento agitatae connumerandi sunt, qui nullam firmitatem habent in fide; sed ad prosperitatis vel ad veritatis ventum fidem mutant, lucrum quærentes, vel persecutionem timentes. O quam multi in rebus turbatis Germaniæ, Belgij, Angliæ, tamquam arundines instabiles facti sunt in fide, de quibus illud Prophetæ verum est: *Neque plantatus, neque satus, neque radicatus in terra truncus eorum, Repente sicut in eis, & turko quasi stipulam auferet eas.*

E ADEM DOMINICA.

LECT. 6. Cæci vident, surdi audiunt, claudi ambulant, leprosi mundantur. &c. Matth. II.

Exordium. **D**um Christus in hunc mundum venit, multos cæcos invenit, & eis visum restituit; multos quoque surdos, nec eis defuit, multos leprolos & mundavit, multos claudos & paralyticos, quibus gressum rectum fecit. Denique & mortuos palam suscitavit, ut ostenderet verum esse quod de se ipse pronunciauit. *Ego sum resurrectio & vita.* Omnes ferè isti, vel aliorum precibus sanitatem sùt consecuti, ut patet Historiam Evangelicam percurrerenti. Adhuc modo magnus est numerus cæcorum, surdorum, claudorum, leproolorum, & mortuorum, non secundum corpus, sed secundum animam. Et ad hos sanandos semper adest Christus, verum quia ipsi, nec vitam, nec sanitatem requirunt illius manent expertes. Scilicet hic Medicus inter nos agens in finem usque sæculi, vult humiliter auxilium suum implorari; nec ullis salutem impertit, qui morbum suum amant, vel qui ut juventur, negligunt, ideo tantus est numerus languentium, quia magnus est numerus salutem suam negligentium, imo nec morbum agnoscunt. Veni tecum, & ostendam tibi infirmitates, &

miseriam hominum plagam, & invenies hoc sæculum non esse nisi grande Hospitale, & Xenodochium varia habens habitacula ægorum. Est cæcorum, tale 2. Surdorum, 3. Claudorum & paralyticorum. 4. Leprosorum 5. Mortuorum. *Mundus est hospis, talis Propositio 1. Habitaculum est cæcorum.*

Visitemus igitur & inspiciamus primum habitaculum in quo sunt cæci, & videbimus magnum esse eorum numerum. Sed quinam sunt illi? Nonne qui oculos habent & non vident? Pars magna forenterram fodientes, cœcilitium plantè, ignari, & circa illa velut oculis capti. Noctus quoque & vespertilionibus cæcis ab similes non sunt, quia lucem fugiunt; eorumque oculi magis tenebris quam lumini allueverunt. Et quale eis gaudium esse potest, si non possunt videre lumen cœli? Certe nec gaudia cœlestia vident, nec judicia Dei, nec novissima considerant, nec æternam infelicitatem; nec animæ suæ miserabilem statum agnoscunt: ideo merito cæci dicuntur, palpantesque in tenebris offendunt, impingunt, ruunt, & tandem in æternam præcipitium corruunt. An paucitales reperimus? Imo vero plurimi in omni statu & conditione hominum. O cupiditas avara, quam multos ita excæcas, ut lucrum aspicientes & numerum, vix unquam cœlum inspiciant, sed illud pro vilis lucro perdat! O luxurie luti, quam multos oculos obducis, quasi sterces hirundinis, ut lumen cœli non videant! O juvenis cæca, quo modo stercore libidinis clausus habens oculos, in abyssum ruis! O invidi, nonne & vos invidia venenum cæcos reddit! *Quis dicit fratrem suum, in se abstrus est;* inquit S. Joannes. O anima vanitati dedita, pulvis humanus vel noxius humor sæculi quantam vobis offundit caliginem! Profecto si plene cæci non estis, caligant vobis oculi sicut Heli qui difficillime poterat inspicere lucernam Dei ardentem, itaque non est exiguus cæcorum numerus etiam inter Christianos; nam de infidelibus & hæreticis nimis auctum est quod lucis sine flores, & cæci tenebriones. Et multi non ab similes sunt civibus Sodome, qui ab Angelis cæcitate percussis non poterant ostium reperire, quia pauci ad lucem redeunt ut inveniant ostium paenitentia. Non ab similes etiam multi Evangelico diviti, cui sic ocelli erant oculi, ut Lazarum ad januam suam quondam jacentem non videret. Aperuit postmodum oculos, & vidit cum in sinu Abrahæ ex loco tormentorum; sed sero nimis ei oculi sunt aperti, sicut & illi qui post hanc vitam sine fine gementes inclinant: *Ergo erravimus à via veritatis, & Sapa: lumen justitia non lxxit nobis, & sol intelligentia non est artus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias assequas, vitam autem Domini ignoravimus.*

Itaque aliqui sunt à nativitate cæci, quia nunquam fecerunt benefacere. Alij olim quidem videntes fuerunt, & pietatis exercitiis additi, sed postmodum propria cupiditate & passione excæ-